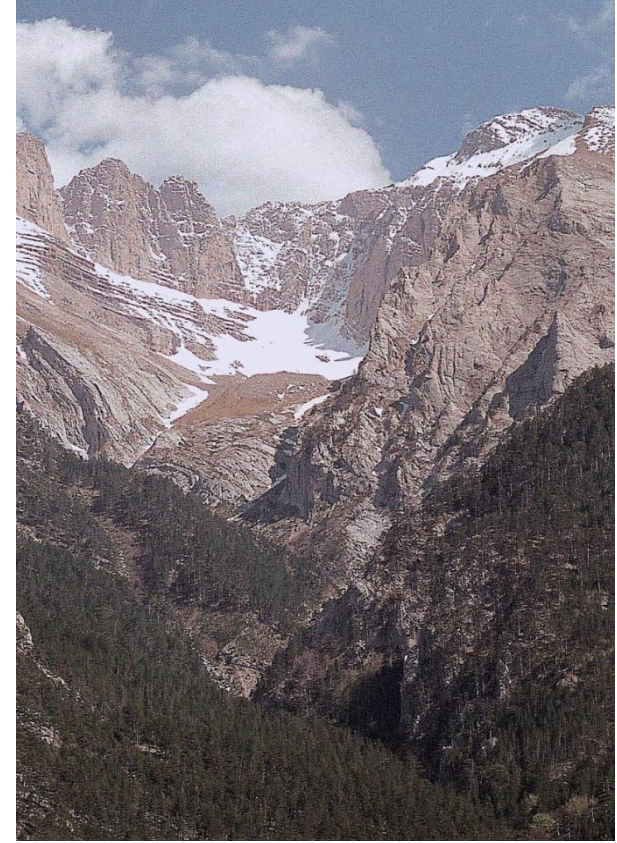
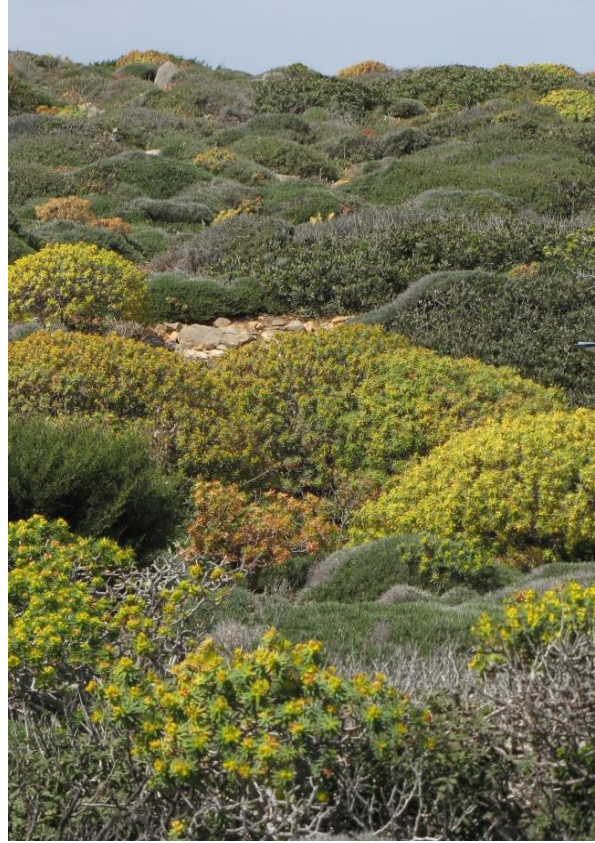

Η σημασία της Βιοποικιλότητας της Ελλάδας στο δίκτυο Natura 2000

Καθ. Παναγιώτης Δημόπουλος

Εκπαιδευτικό Σεμινάριο «Περιβαλλοντική Ευθύνη και Περιβαλλοντικό Έγκλημα», 4.12.2019

Βιοποικιλότητα

Η Βιοποικιλότητα γενικά ορίζεται σε 3 διαστάσεις: 'ποικιλότητα εντός των ειδών (γονίδια), μεταξύ ειδών (διαειδική) και ποικιλότητα οικοσυστημάτων' (CBD, Art. 2).

Η ποικιλία της ζωής

σε όλες τις μορφές της

- Φυτά
- Ασπόνδυλα, σπονδυλωτά
- Μύκητες
- ...

και σε όλα τα επίπεδα οργάνωσης της

- Είδη
- Πληθυσμοί
- Τύποι οικοσυστημάτων
- Τοπίων
- Λειτουργικών ομάδων...
- ...

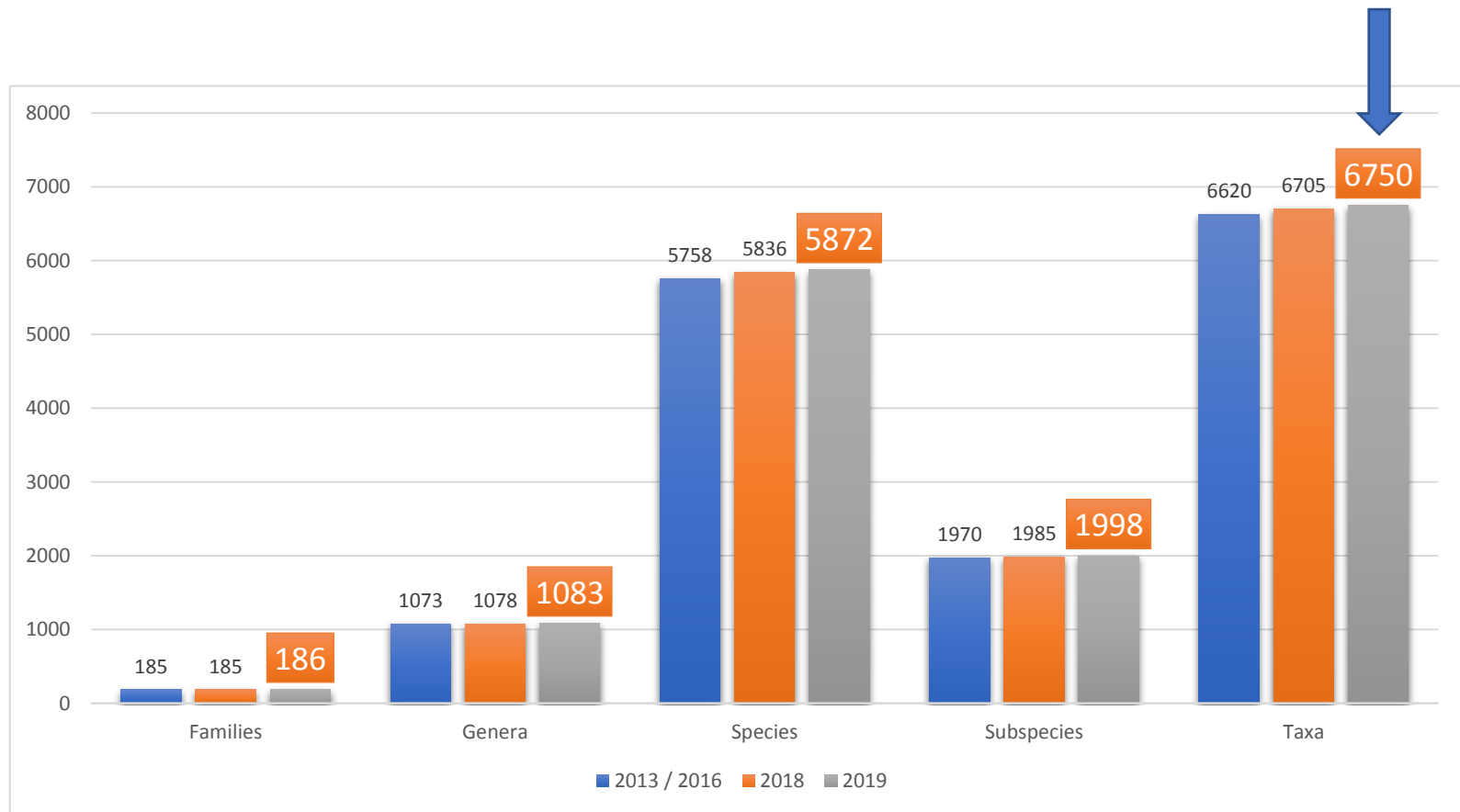
Βιοποικιλότητα σε επίπεδο ειδών

Αριθμός ειδών		
Taxa	Πλανήτης	Ελλάδα (132.000 km ²)
<u>Όλα τα είδη</u>	Ανώτερα Φυτά	287.655 ¹ 6.750 είδη ³ ή 7300 taxa ³ (1510 ενδημικά taxa ⁴)
Αναγνωρισμένα <2 εκ.	Θηλαστικά	115 ⁵ (2 ενδημικά)
	Πουλιά	442 ⁵ (240 αναπαράγονται)
	Ερπετά	64 ⁵ (7 ενδημικά)
	Αμφίβια	22 ⁵ (2 ενδημικά)
	Ψάρια	Θαλάσσια 476 ⁵ Γλυκού νερού 154 ⁵ (47 ενδημικά)
	Ασπόνδυλα	~27.000 ⁵ (~4000 ενδημικά)

¹IUCN (2007), ²Amphibiaweb (<http://amphibiaweb.org>) (2007), ^{3,4}Dimopoulos et al. (2013,2016,2019), ⁵Λεγάκις & Μαραγκού 2010,

²Amphibiaweb ⁶(<http://earthtrends.wri.org>)

Οικογένειες, Γένη, Είδη, Υποείδη και ταχα Αγγειοφύτων στην Ελλάδα: 2013-2019

Συνοπτική απεικόνιση μέρους των οικογενειών, γενών, ειδών, υποειδών της Ελληνικής χλωρίδας στις 13 φυτογεωγραφικές ζώνες της Ελλάδας

family	Genus	species	subspecies														
Acanthaceae	Acanthus	caroli-alexandri															
		greuterianus															
		hungaricus															
		mollis															
		mollis															
Aceraceae	Acer	spinosus															
		campestre															
		heldreichii															
		heldreichii															
		hyrcanum															
		hyrcanum															
		intermedium															
		reginae-amaliae															
		monspessulanum															
		monspessulanum															
		negundo															
		opalus															
		obtusatum															
		platanoides															
pseudoplatanus																	
sempervirens																	
tataricum																	
tataricum																	
Adoxaceae	Adoxa	moschatellina															
Agavaceae	Agave	americana															
		americana															
Aizoaceae	Aizoanthemopsis	hispanica															
	Aptenia	cordifolia															
	Carpobrotus	edulis															
	Lampranthus	roseus															
	Malephora	purpureocrocea															
	Mesembryanthemum	crystallinum															
Alismataceae	Alisma	gramineum															
		lanceolatum															
		plantago-aquatica															
	Baldellia	ranunculoides															
		ranunculoides															
	Damasonium	bourgaei															
		polyspermum															
	Sagittaria	sagittifolia															
	Alliaceae	Allium	achaikum														
			aegilicum														
				1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
				Eae	EC	IoI	Kik	KK	Nae	NC	NE	Npi	Wae	Spi	StE	Pe	

status

status

- Null
- ?RR
- ?X
- N
- RR
- X

chorology

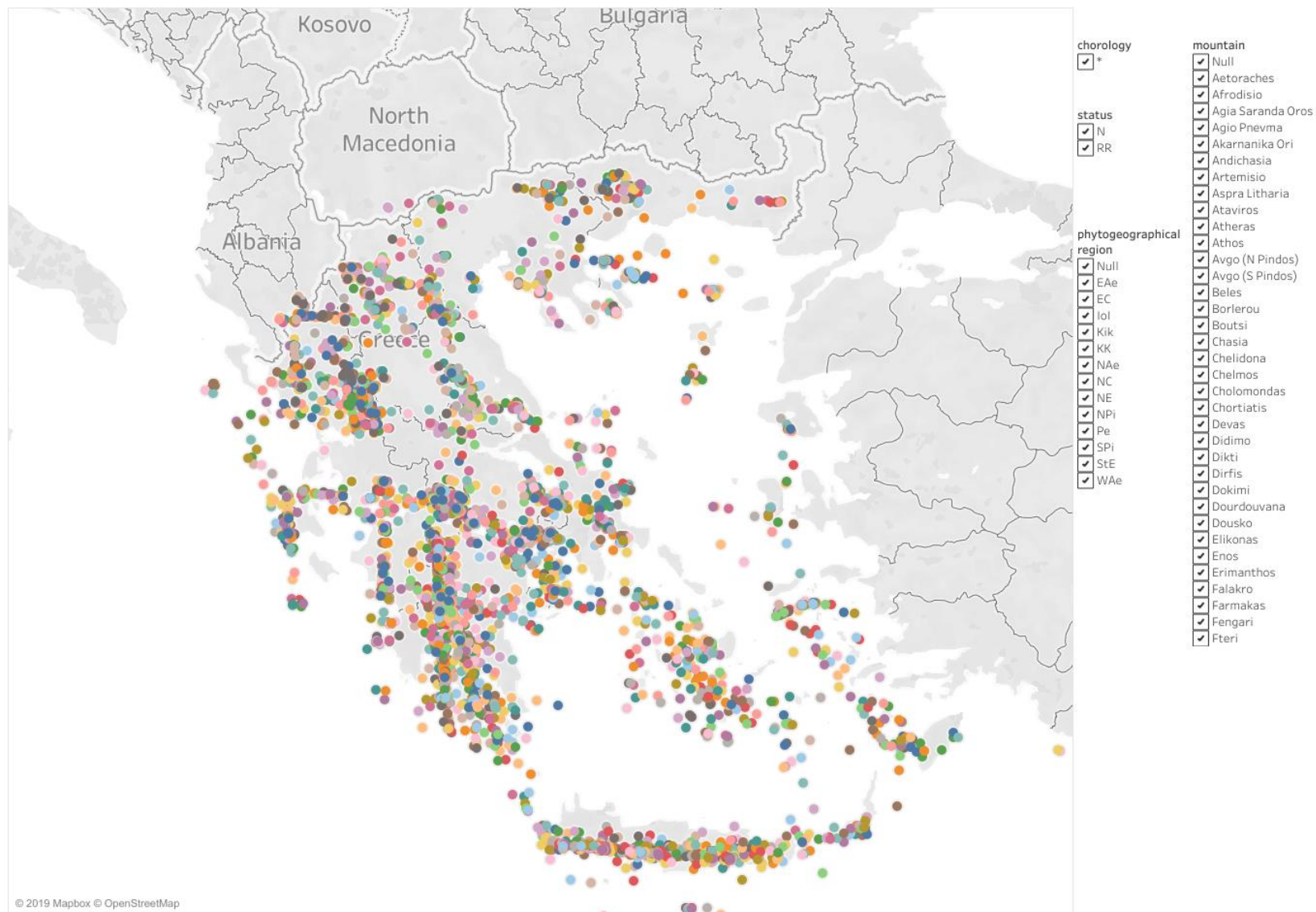
- ☒ Null
- ☒ ?EM
- ☒ ?MS]
- ☒ [Afr.]
- ☒ [Am.]
- ☒ [Arab.]
- ☒ [Arab.];[NE-Afr.]
- ☒ [As.]
- ☒ [Austr.]
- ☒ [C-Am.]
- ☒ [C-Am.];[S-Am.]
- ☒ [C-As.]
- ☒ [C-As.];[E-As.]
- ☒ [C-Eur.]
- ☒ [Caucas.]
- ☒ [Co]

family

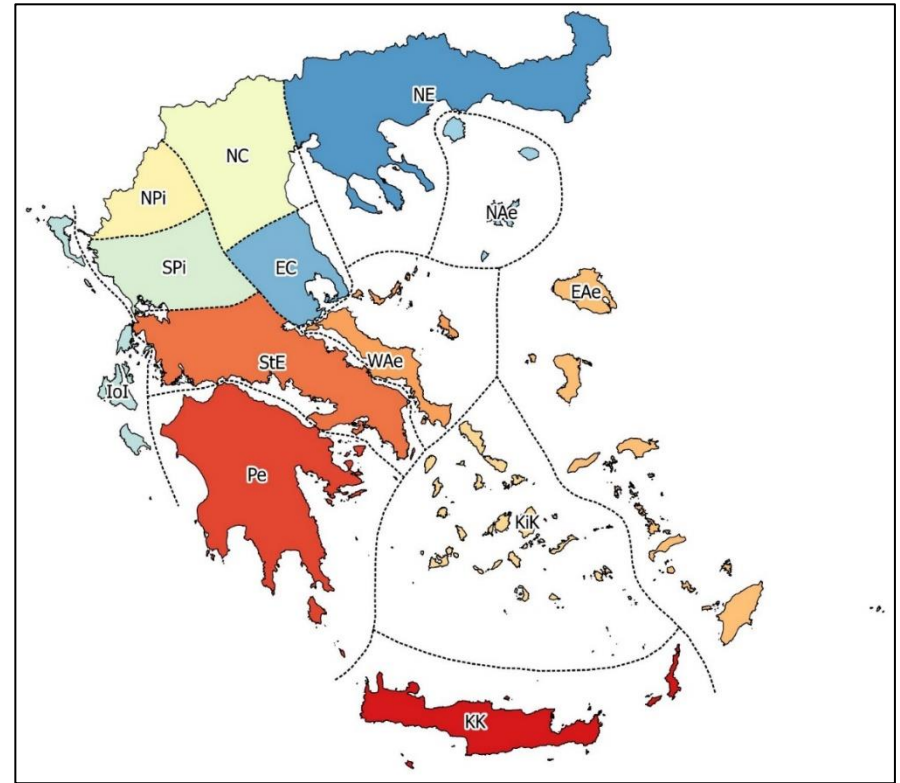
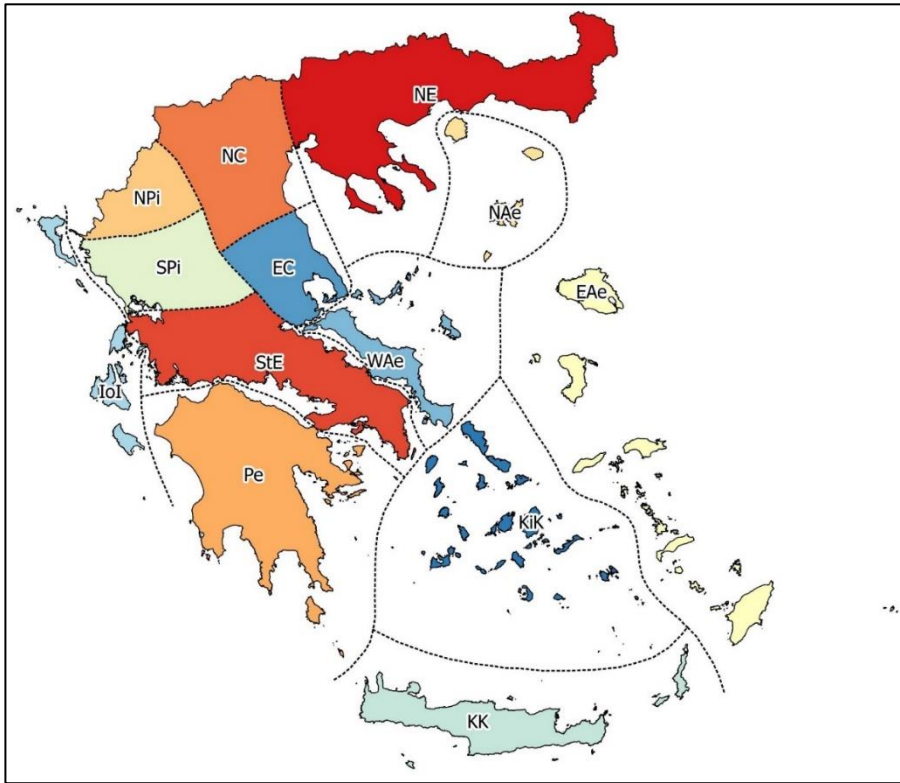
- ☒ Acanthaceae
- ☒ Aceraceae
- ☒ Adoxaceae
- ☒ Agavaceae
- ☒ Alizaceae
- ☒ Alismataceae
- ☒ Alliaceae
- ☒ Amaranthaceae
- ☒ Amaryllidaceae
- ☒ Anacardiaceae
- ☒ Anthericaceae
- ☒ Apiaceae
- ☒ Apocynaceae
- ☒ Aquifoliaceae
- ☒ Araceae
- ☒ Araliaceae
- ☒ Arecaceae
- ☒ Aristolochiaceae
- ☒ Asclepiadaceae
- ☒ Asparagaceae
- ☒ Asphodelaceae
- ☒ Aspleniaceae
- ☒ Asteraceae
- ☒ Athyriaceae
- ☒ Balsaminaceae
- ☒ Basellaceae
- ☒ Berberidaceae

Χάρτης εξάπλωσης της ενδημικής ποικιλότητας φυτών στην Ελλάδα

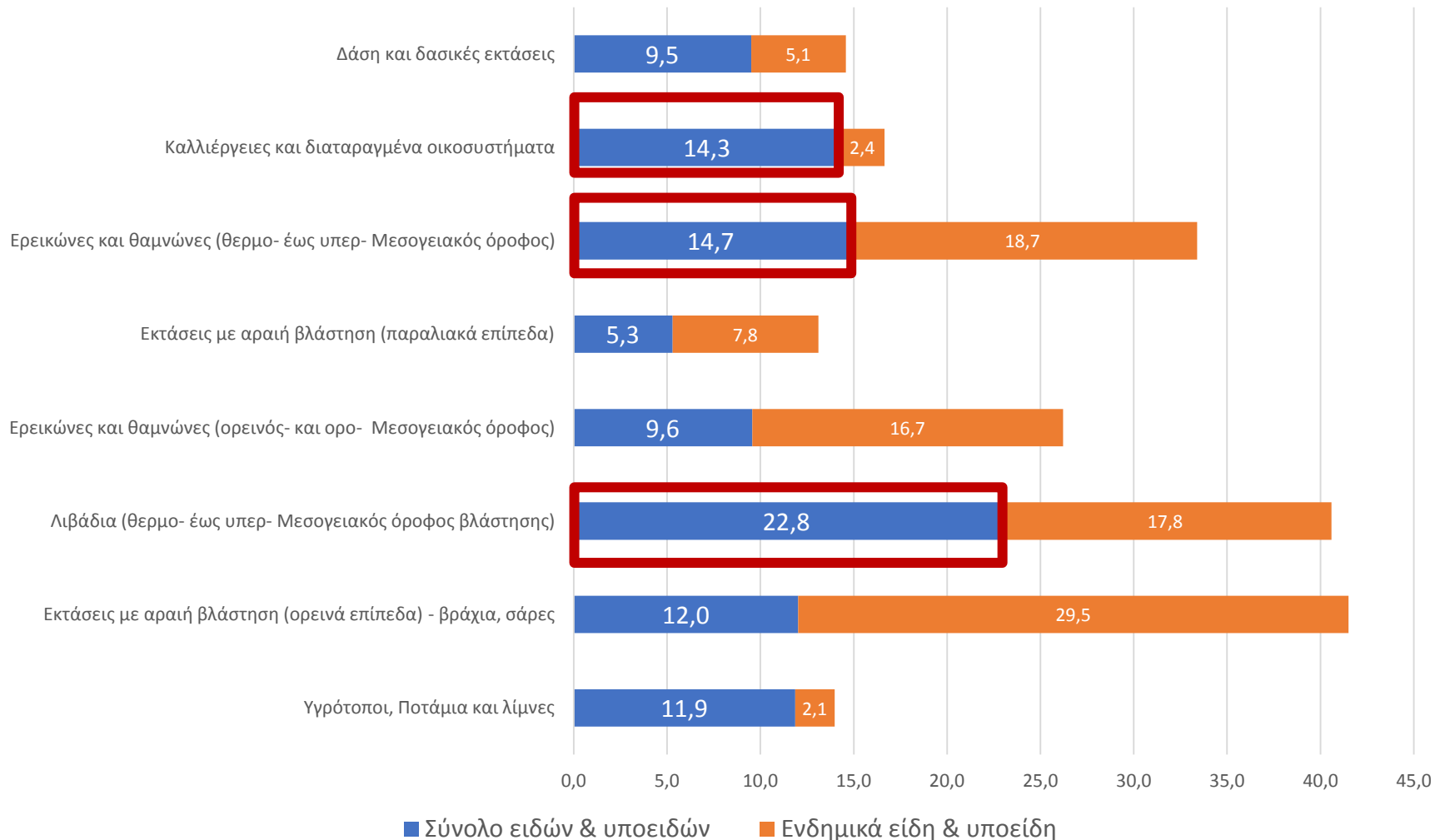
Συνολική ποικιλότητα φυτών Ενδημική ποικιλότητα φυτών

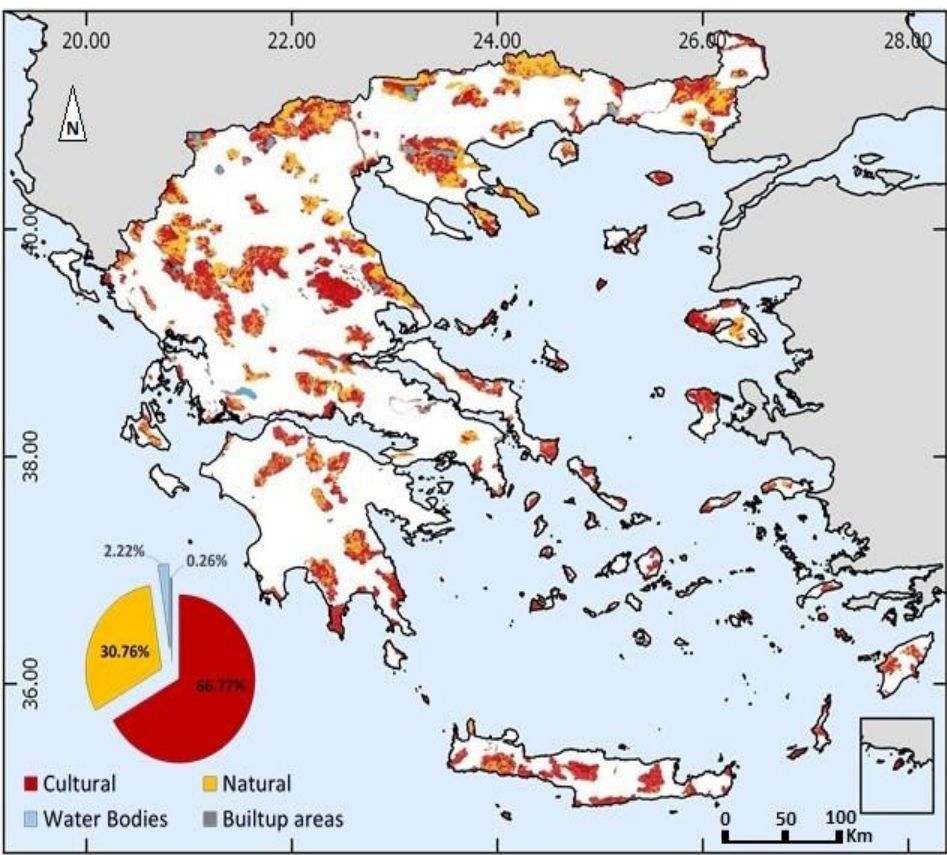
Είδη και υποείδη

Στάθμιση με την επιφάνεια κάθε φυτογεωγραφικής περιοχής

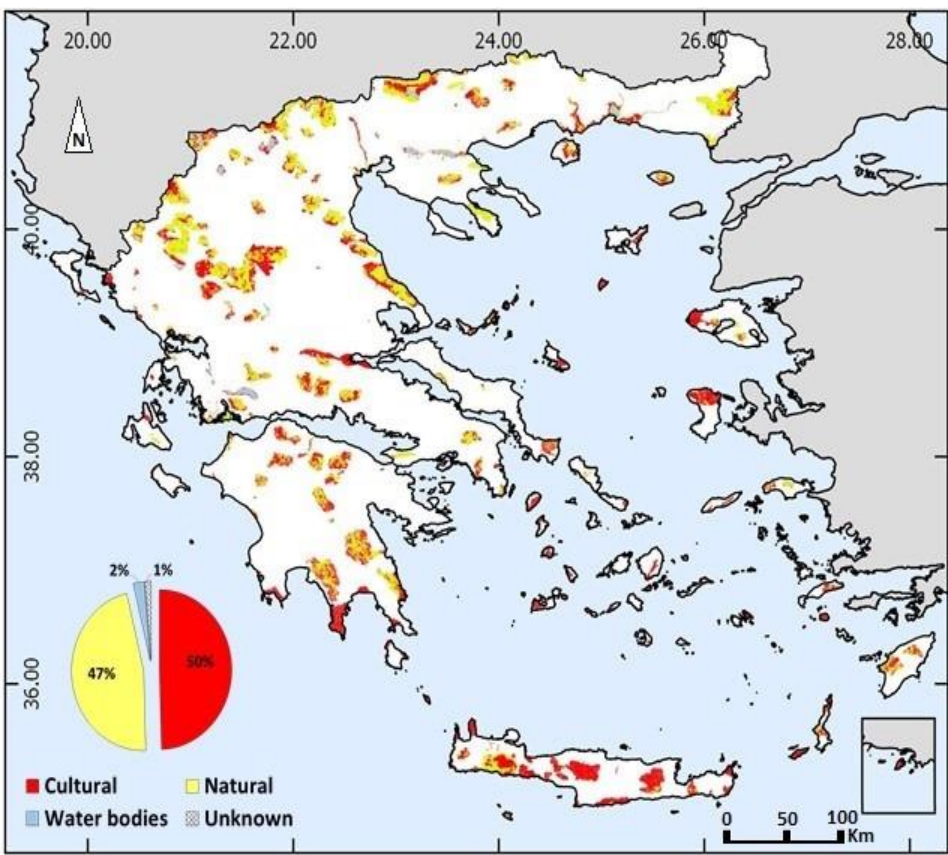
Φάσμα οικοσυστημάτων της συνολικής και της ενδημικής ποικιλότητας φυτών της Ελλάδας

Αναγνώριση και χωρικός προσδιορισμός των πολιτιστικών τοπίων στις προστατευόμενες περιοχές στην Ελλάδα

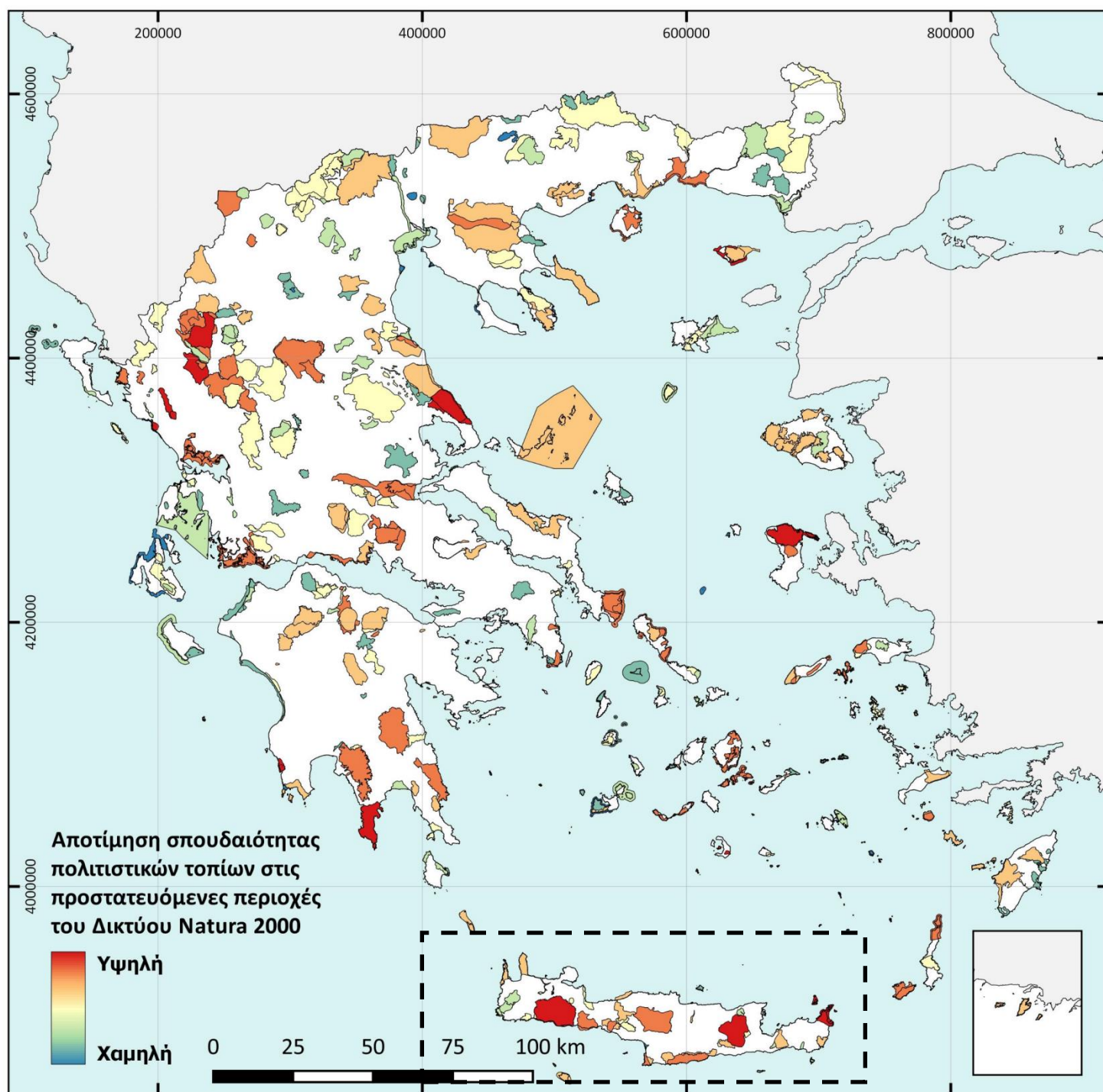

Προσδιορισμός των πολιτιστικών τοπίων, βάσει των κλάσεων του Corine Land Cover:
Διάκριση των κλάσεων CLC σε πολιτισμικού ή φυσικού χαρακτήρα.

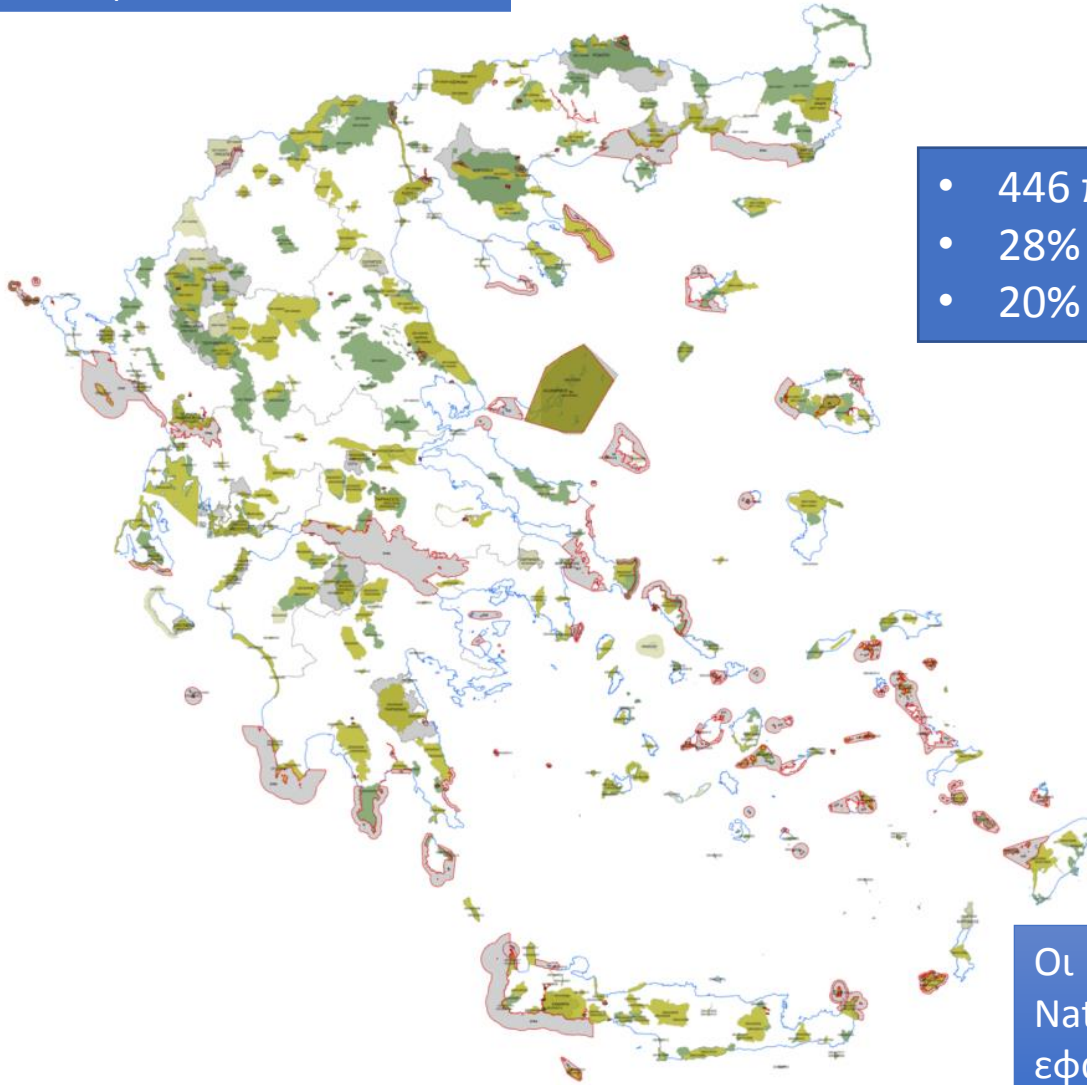
Προσδιορισμός των πολιτιστικών τοπίων, βάσει των τύπων οικοτόπων (92/43/ΕΟΚ):
Αντιστοίχιση τύπων οικοτόπων σε κλάσεις πολιτισμικού ή φυσικού χαρακτήρα.

Αποτίμηση
«πολιτισμικότητας»
“Culturalness”

Το σύστημα προστατευόμενων περιοχών στην Ελλάδα

Το Οικολογικό Δίκτυο Natura 2000

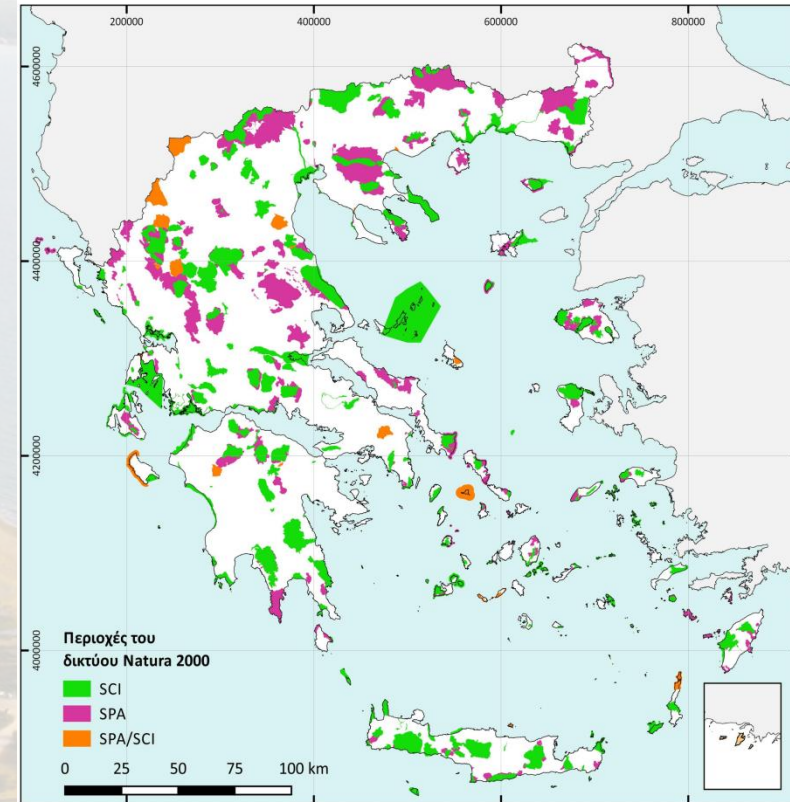

- 446 περιοχές/τόποι (ΕΖΔ + ΕΖΔ/ΖΕΠ)
- 28% της χερσαίας επιφάνειας
- 20% της θαλάσσιας επιφάνειας

Οι προστατευόμενες περιοχές του δικτύου Natura 2000 θεωρούνται κεντρικά εργαλεία εφαρμογής των παγκόσμιων στόχων διατήρησης για τη φύση και την εξασφάλιση της διατήρησης της βιοποικιλότητας.

Το δίκτυο Natura 2000 στην Ελλάδα

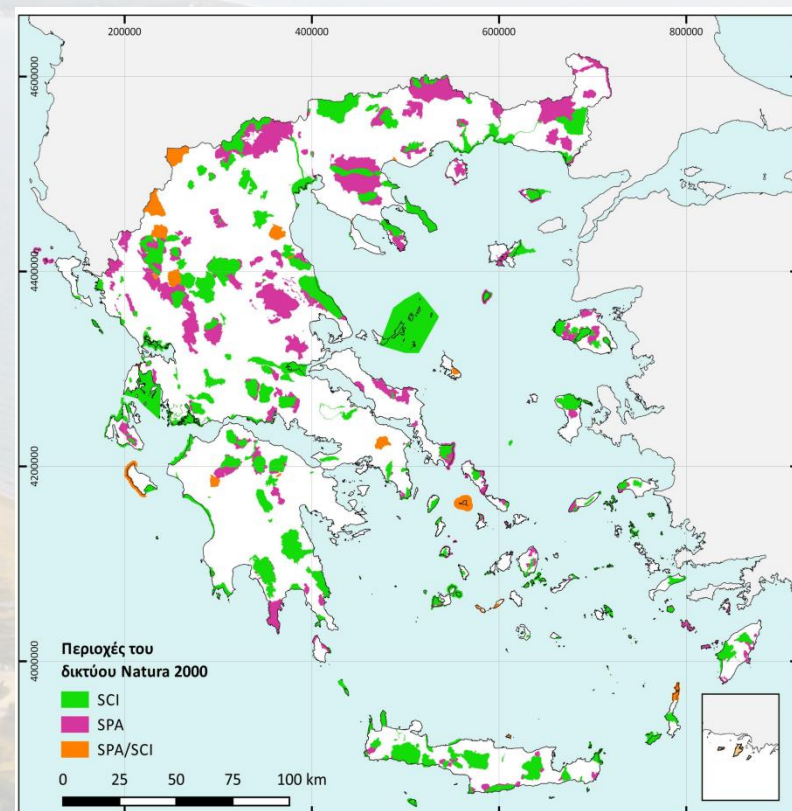
- Ελλάδα: μια από τις πλουσιότερες χώρες στην Ε.Ε. σε ποικιλότητα ειδών και τύπων οικοτόπων
- **446** θεσμοθετημένες περιοχές του δικτύου **Natura 2000** (χερσαία και θαλάσσια οικοσυστήματα)
- Δίκτυο Natura 2000: το **σημαντικότερο δίκτυο πράσινων υποδομών** για τα Κ-Μ της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- Πολυσχιδές, εθνικό νομοθετικό πλαίσιο για την προστασία τους: λειτουργεί συνήθως αποτρεπτικά στην ουσιαστική πρόληψη και καταπολέμηση περιβαλλοντικών κινδύνων και ζημιών.

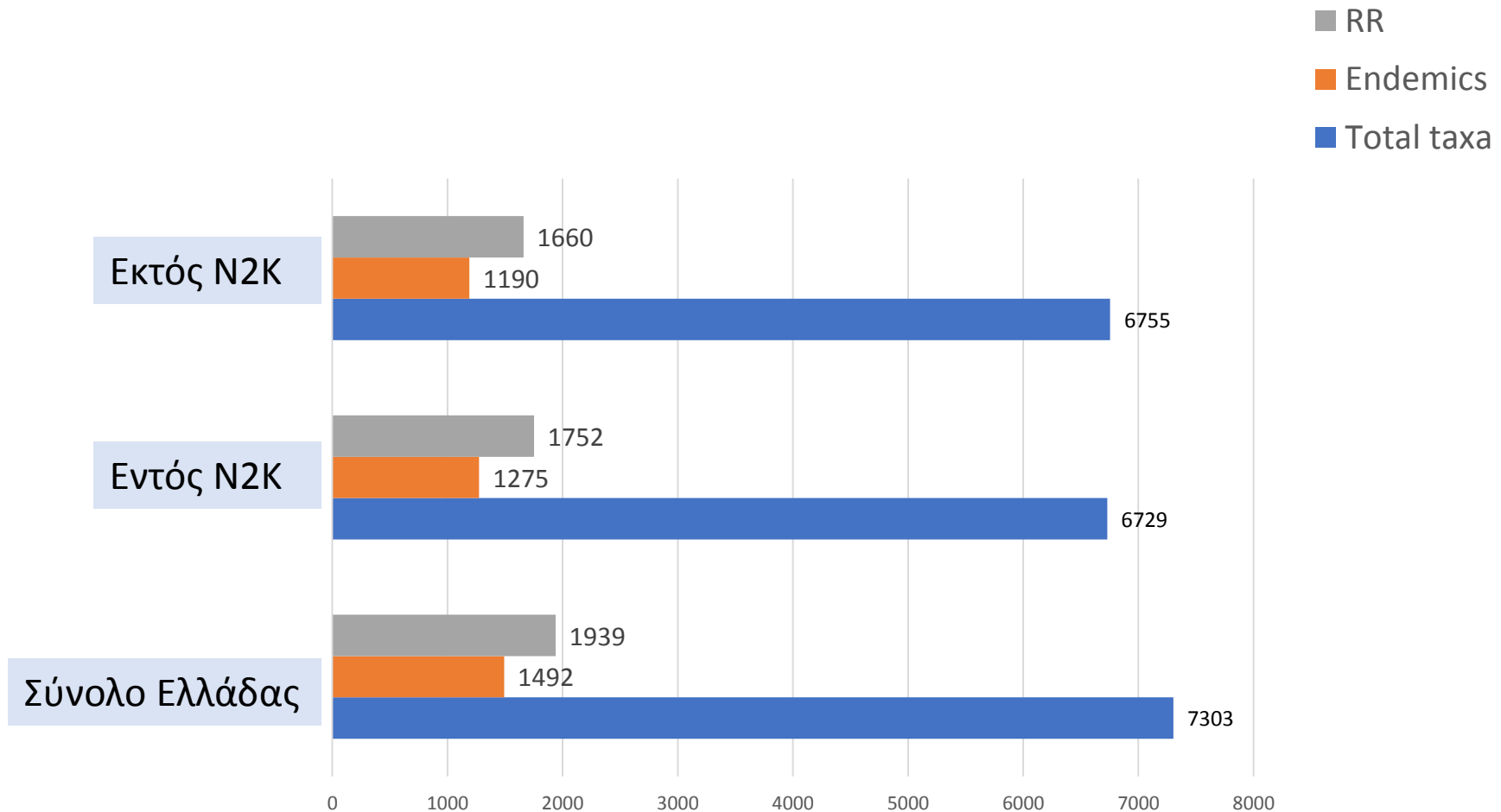
Το δίκτυο Natura 2000 στην Ελλάδα

Κύρια εθνική νομοθεσία για την αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων

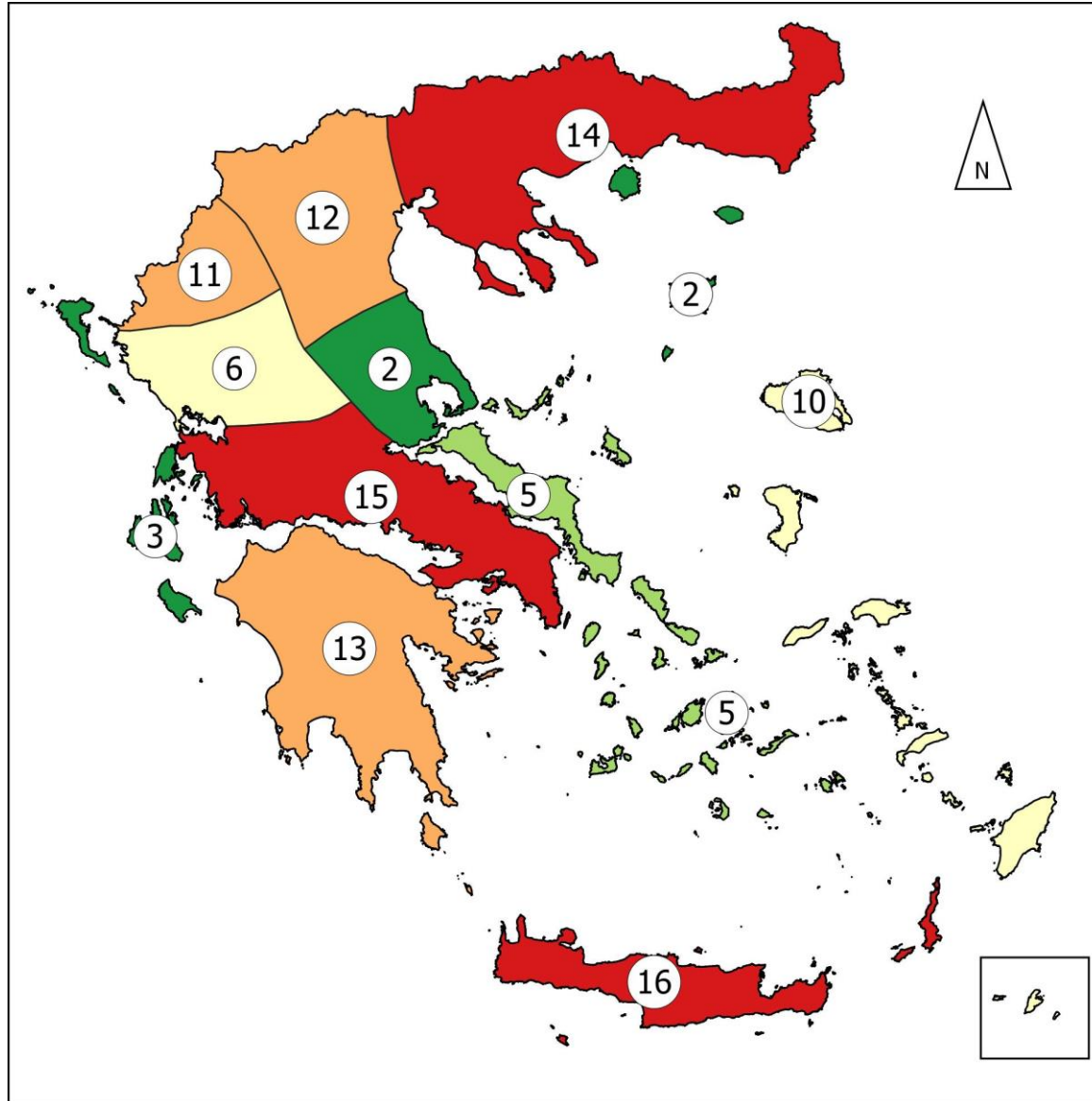
- Η Ευρωπαϊκή και η Εθνική νομοθεσία προβλέπει συγκεκριμένα μέτρα προστασίας για τις περιοχές αυτές
- Προεδρικά Διατάγματα / Υπουργικές Αποφάσεις (ΚΥΑ & ΥΑ) για τις προστατευόμενες περιοχές
- Προεδρικό Διάταγμα 148/09 (ΦΕΚ 190/Α/29-9-09) – εναρμόνιση με την Οδηγία 2004/35/ΕΚ, σχετικά με την περιβαλλοντική ευθύνη όσον αφορά στην πρόληψη και την αποκατάσταση περιβαλλοντικής ζημίας.
- Δασική νομοθεσία και συναφείς αποφάσεις περί επεμβάσεων σε δημόσιες, δασικές εκτάσεις
- Νόμος για την βιοποικιλότητα (Ν.3937/2011)
- Νομοθεσία περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργων και δραστηριοτήτων (Ν.4014/21.09.2011, Υ.Α. 1958/2012, Υ.Α ΔΙΠΑ/οικ.37674, ΦΕΚ Β' 2471/10.08.2016)

Αριθμός φυτικών taxa (ενδημική-, περιορισμένης εξάπλωσης- και συνολική- ποικιλότητα): α) εκτός του δικτύου Natura 2000, β) εντός του δικτύου Natura 2000, γ) στο σύνολο της Ελλάδας

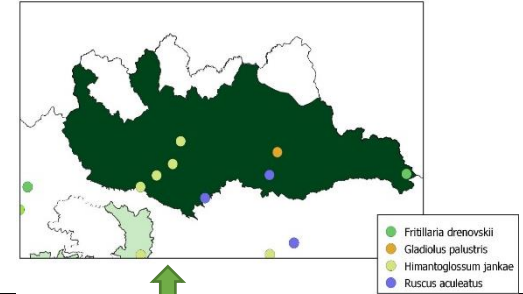
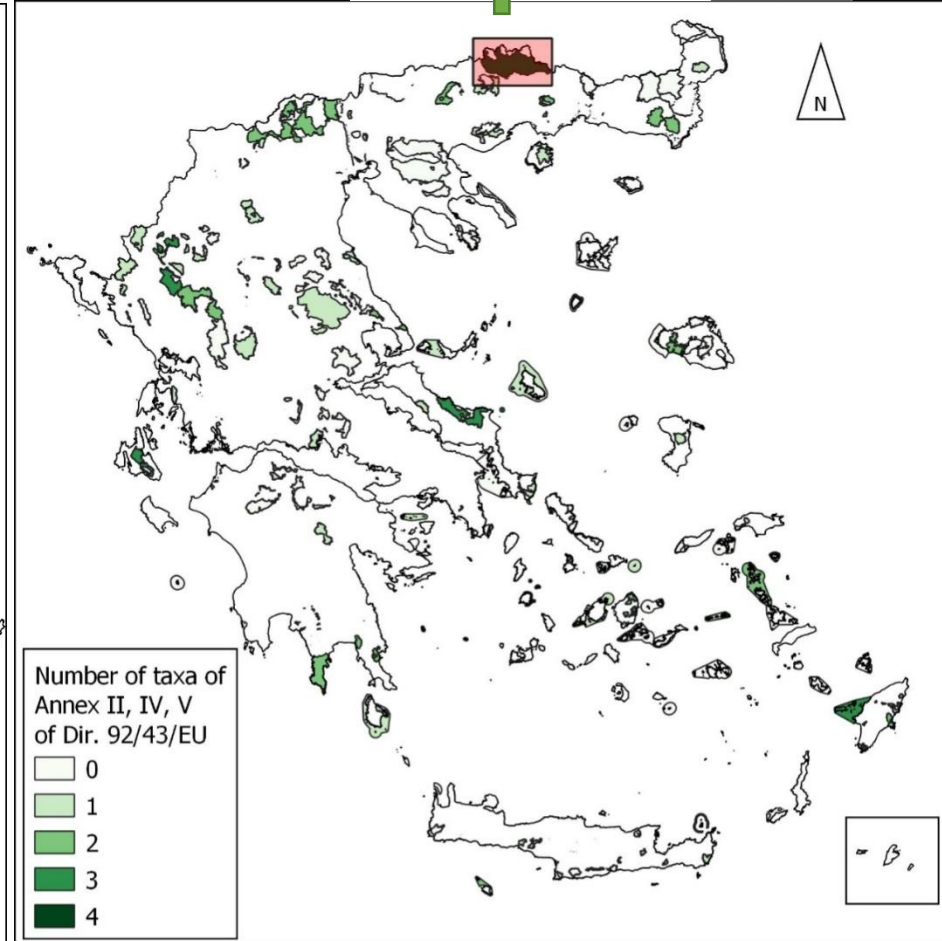
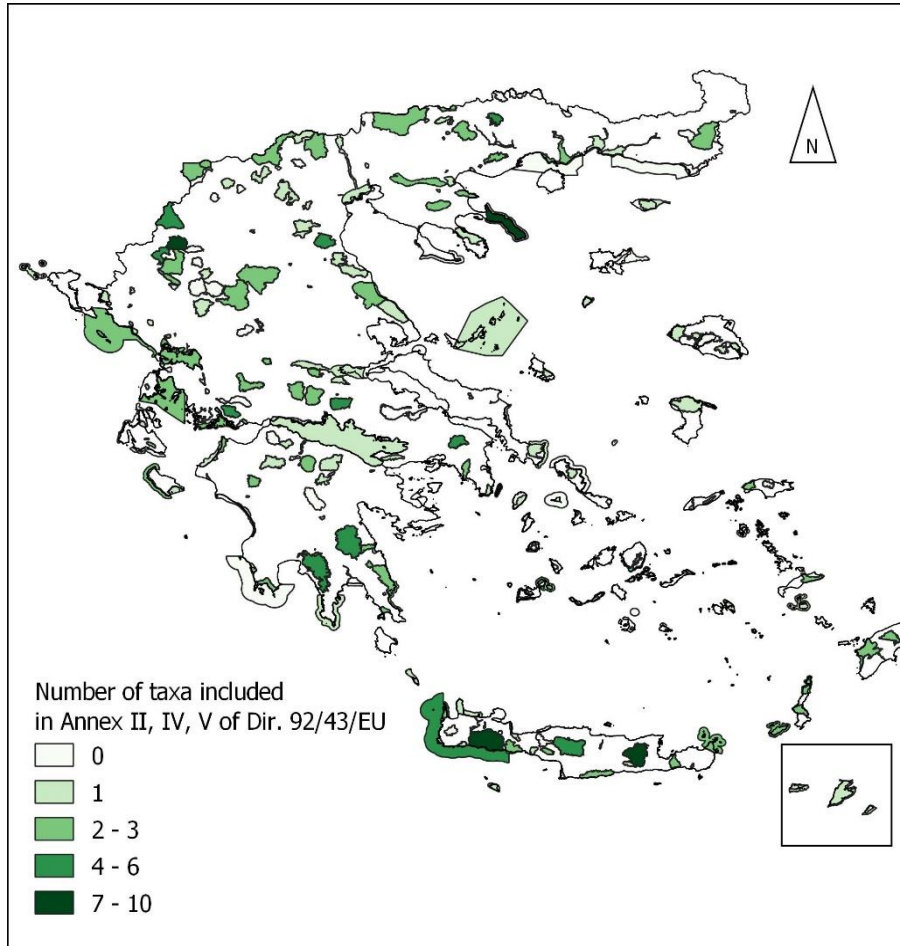

Αριθμός ειδών των Παραρτημάτων II, IV και V στις χλωριδικές περιοχές της Ελλάδας: 64

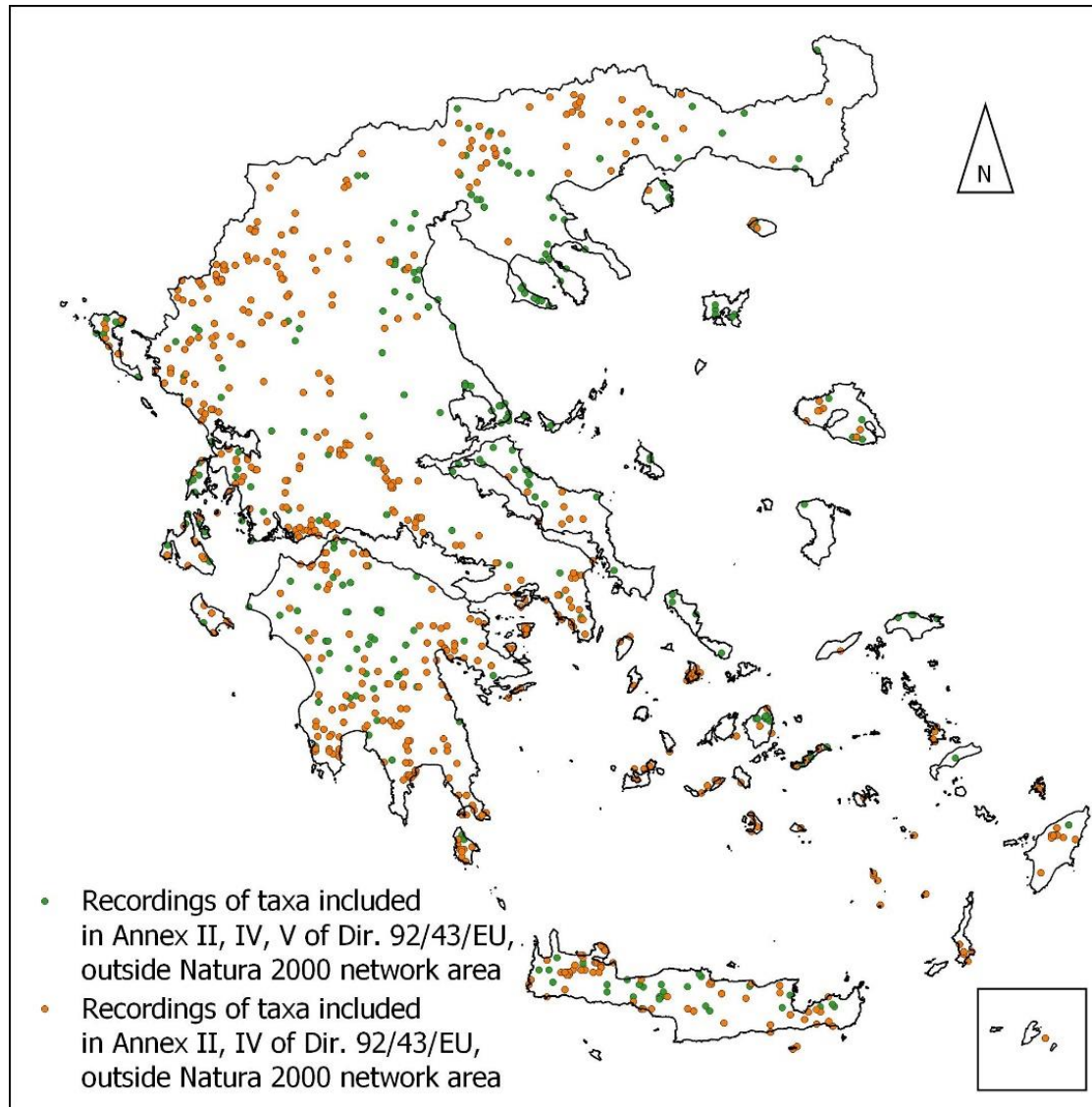

Χλωριδικές περιοχές	Ταха (Αριθμός)
KK	18
StE	15
NE	14
Pe	14
EAe	12
NC	12
NPi	11
SPi	7
Kik	5
WAe	5
IoI	3
EC	2
NAe	2

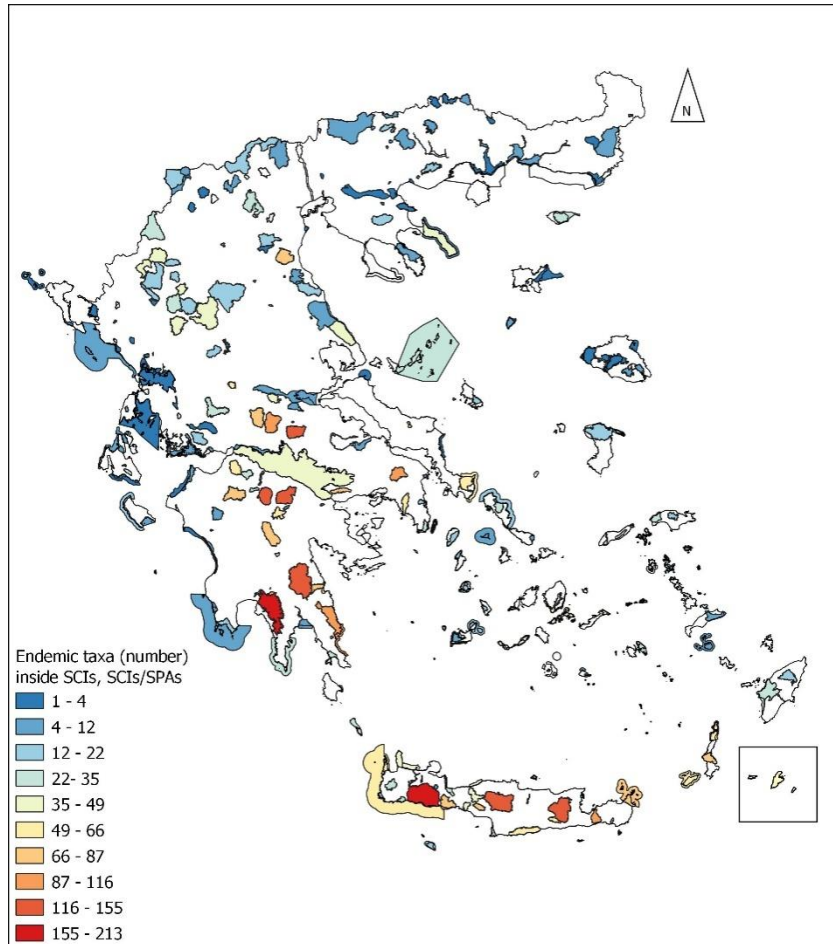
Είδη των Παραρτημάτων II, IV και V εντός των ΕΖΔ, ΕΖΔ/ΖΕΠ και ΖΕΠ

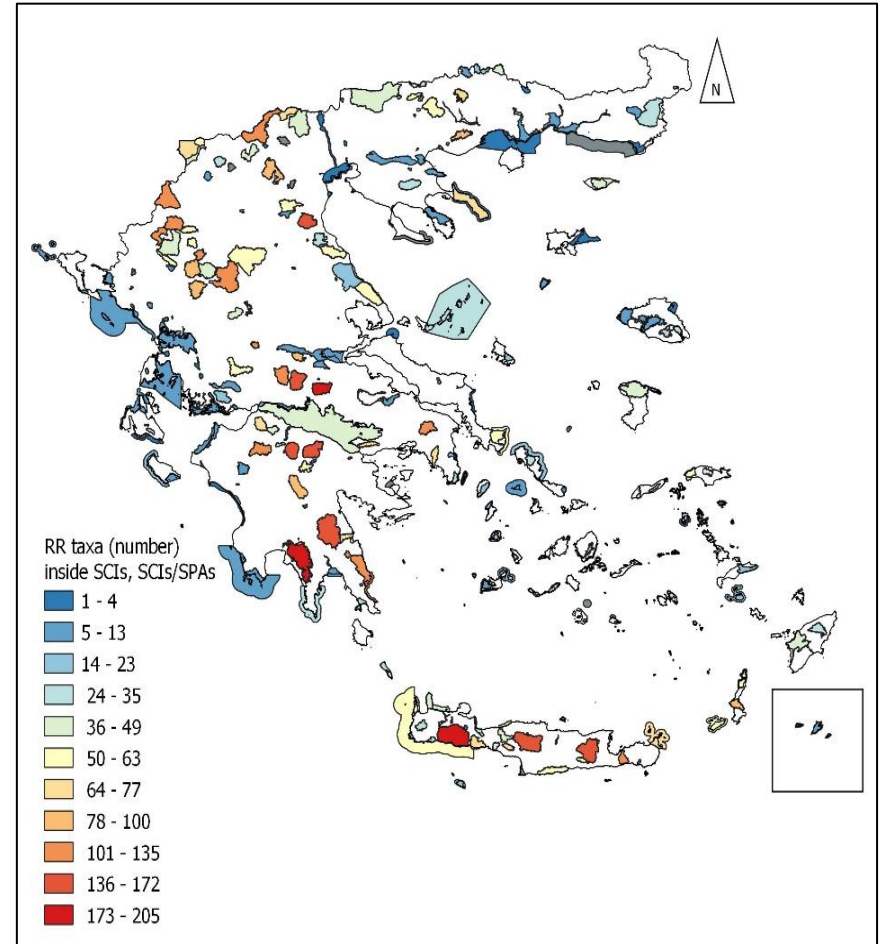
Είδη των Παραρτημάτων II, IV και V εκτός του δικτύου Natura 2000

Αριθμός ενδημικών φυτών εντός του δικτύου N2K

Αριθμός φυτών περιορισμένης εξάπλωσης εντός του δικτύου N2K

Βιοποικιλότητα και Οικοσυστημικές υπηρεσίες

Η βιοποικιλότητα διαδραματίζει βασικό ρόλο στη διαρθρωτική οργάνωση των οικοσυστημάτων που είναι απαραίτητη:

- για την διατήρηση των βασικών διεργασιών τους,
- στην υποστήριξη των λειτουργιών τους,
- για την παροχή ωφελειών στον άνθρωπο μέσω των παρεχόμενων οικοσυστημικών υπηρεσιών

Συνοψίζοντας

Η Ελλάδα έχει Εθνικές, Ευρωπαϊκές και Διεθνείς υποχρεώσεις για την διατήρηση της βιοποικιλότητάς της.

Ο προσδιορισμός «θερμών περιοχών» (hot spot areas) της συνολικής και της ενδημικής βιοποικιλότητας είναι βασικό εργαλείο για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή Ευρωπαϊκών, Εθνικών και Περιφερειακών πολιτικών διατήρησης στην Ελλάδα.

Οι προστατευόμενες περιοχές του δικτύου Natura 2000 περιλαμβάνουν το 92% του συνόλου της ελληνικής χλωρίδας, το 85% της ενδημικής χλωρίδας και το 90% της χλωρίδας με περιορισμένη εξάπλωση εντός των ορίων τους.

Το δίκτυο Natura 2000 στην Ελλάδα διαθέτει τη δυνητική ικανότητα να προστατεύσει και να διαχειριστεί αποτελεσματικά την συνολική-, την ενδημική- και την λοιπή σπάνια βιοποικιλότητα φυτών.

Ο μεγάλος αριθμός και τα υψηλά ποσοστά ενδημικών και φυτών με περιορισμένη εξάπλωση εντός του δικτύου Natura 2000, αποτελούν έναν καλό δείκτη για να τίθενται εθνικές προτεραιότητες διατήρησης και να συντονίζονται κατάλληλες στρατηγικές διατήρησης.

Οικοσυστημικές υπηρεσίες

Ecosystem Services

Ευχαριστώ πολύ για την πρόσκληση και την προσοχή σας

Η εθνική ευθύνη της Ελλάδας για την προστασία της παγκόσμιας βιοποικιλότητας είναι πολύ υψηλή λόγω του συνδυασμού υψηλής συνολικής- και ενδημικής- ποικιλότητας φυτών